ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՐՀՆԷՔ

Ի ՅԱՌԱՔԵԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Անտիպ Սեղանաւրհնէքս կը գտնուի այն Ոսկեփոլիկին մէջ, (14½ × 10,8 (9½ × 7,6)) ուր կար վերջին ստացողին կնիքը՝ Ռ.Ի.Ի թբուականով, ինչպէս յիշատակեցինք Բազմավէպի նախորդ թուոյն մէջ (տես էջ 258)։ Կը ներկայանայ մեզ Առաքել վարդապետի անուամբ, ինչպէս գլխատառք ալ կը կազմեն «Այս Առաքել վարդապետի», սակայն պէտք է որ Սիւնեցւոյն ըլլայ քան Բաղիշեցւոյն կամ այլ նոյնանուն անձի մը գրութիւն։ Ասոր իբր հաստատութիւն կրնայ ծառայել նաև «Սիւնեաց» բառին յիշատակութիւնը, որուն կը հանդիպինք երկու գրուածքներ անդին ուրիշ վերնագրի մը մէջ, որ այս է «Յիշատակարան Աստուածաշունչ գրոց ի տէր Առաքելէ Դիտողէ Սիւնեաց»։

Ուրքան որ գրական մեծ արժէք մը չներկայացնէ, բայց անշուշտ շահեկան ըլլալէ պիտի չդադրի բանասիրաց առջև։ Վերնագիրը ի սկզբան կարծել պիտի տայ, որ ծիսական բնոյթ ունենայ. բայց հագիւ սկսինք կարդալ՝ պիտի հետևցնենք թէ հեղինակը պէտք է որ կոչունքի մ'աութիւ չինած ըլլայ, ինչպէս որ այդի ժամանակներուս անսովոր չեն թուիր պատրաստել սոյնպիսի գրութիւններ, կամ յանկարծաքանութիւններ ընել՝ խնչոյքի և ուրախ ընկերային սեղանակցութեանց առթիւ։

Հ. Ղ. Տ.

Աւրհնեսցուք մեք միաբան
Ըզհայր և զորդի և զսուրբ Հոգին,
Որ թարեացն է պարգևիչ,
Զոր վայելեն ազգ մարդկային։

Յառաջ աւրհնեմք զտան տանուտէրս,
Որ զմեզ կոչեաց ի միասին,
Եւ զսեղանս զարդարեաց
Եւ պատրաստեաց զանոյշ գինին։

Սեղանըն քո աւրհնեալ լիցի
Ի հայրական աջոյն վերին,
Որ զժողովուրդն Իսրայելի
Նա կերակրեաց յանապատին։

Այն որ զհացն առատացոյց
Ցիսուս Քրիստոս Աստուածորդին,
Զհինգն նկանակն բազմացոյց
Բաշխեալ ետուր հինգ հազարին։

Ռետին կենաց ձեզ պարգ(և)է,
Զանճառ սեղանն իւր զերկնային,
Ցաստ ի բարիս քո աւելցէ
Որ յանապատ միշտ եղիցին։

Այն որ ի տան մաքսաւորին,
Եթող զմեղս Զաքէոսին
Զձեզ ի մեղաց նա ազատէ,
Աւրհնէ զսեղանս բարեօք ի լին։

Քեզ հովանի աջն Անեղին
Եւ քո սեղանն չպակասին,
Որպէս ձեռամբն եղիային
Առ Սարեպթայ Սիդոնացին։

Եւ զբաժակն ի վերնատունն,
Աւրհնեաց ետուր աւրհնեալ զընդին,
Աւրհնէ զգինին ձեր ամանօք,
Զոր որք ըմպեն ուրախացին։

Լրցցի կարասն ձեր գինով,
Շնորհօք աջոյ թագաւորին,
Որպէս երբեմն ի հարսանիսն
Որ ի Կանայ Գալիլէին։

Ինքն որ աւրհնեաց զհայրն Աբրահամ,
Եւ բազմացոյց զզաւակ նորին,

digitised by A.R.A.R.@

Աւրհնէ զորդիս ձեր մարմնաւոր,
Եւ զկողակիցդ ընդ Սառային։

Վարդապետն յարարածոց
Զձեզ աւրհնէ զամենեսին,
Զքահանայքդ հաւասար
Եւ զժողովուրդդ ի միասին։

Այն որ զաշխարհ զամէն ստեղծեաց
Եւ վայելել ետ մարդկային,
Նոյն աւրհնութիւնն աստուածային
Իջցէ ի տունս այս վ(ե)ղստին։

Բամից էից Տէրն երկնային,
Զձեզ պահէ յիւր հովանին,
Աստէն ուրախ առնէ մարմնով
Եւ անդ հոգ(ւ)ով (յ)անճառ բարին։

Դանք հր(ե)շտակացն աստուածային
Ձեզ պահապան միշտ եղիցին.
Եւ թշնամիք ձեր կործանին,
Թէ մարմնաւոր թէ անմարմին։

Այն երկնաւոր թագաւորին
Որ տարածեաց ի սուրբ խաչին
Աւրհնէ զտունս և զժողովուրդս
Առ հասարակ բարեօք ի լին։

Պարգևատուն ամենայնի
Որ կերակրեաց զամ(են)եային,
Զտանս բարիքն առատ առնէ
Աղաչանօք Աստուածածնին։

Եւ զննջեցեալսն հաւասար
Որք (յ)աշխարհէ աստի գնացին,
Ցանճառելի խորանս հանգչին,
Եւ դասակից սրբոց լինին։

Տեառն Աստուծոյ արժան (ասցին)
Ցաւուր մեծի դատաստանին,
Լրսել զձայնն երանաւէտ
Ցաշակողմեան դասն խառնին։

Ի միասին զԱստուած աւրհնեմք
Զհայր և զՈրդին և սուրբ զհոգին,
Եւ ասասցուք ամենեքին
Ի մի բերան Հայր մեր յերկին։

ՎԱՀԱՆ ՏԷՐԵԱՆ

Գնարերգութիւնը գերազանցապէս հոգեվիճակնեռու ճշմարիտ արտայայտութիւնն է։ Վահան Տէրեանի արուեստը կը կայանայ իր յուզումներուն և խորունկ զգայնականութեանը մէջ, և այս վշտահար բանաստեղծին քնարը պայմանադրական ոչինչ ունի, ոչինչ արհեստական և մանաւանդ ոչինչ բռնազբօսիկ ու կեղծ։ Վիճակը որուն կ'ենթարկուէր անոր հոգին, ճշմարիտ ոգեկոչումն էր անցեալի ժպիտներուն և սրտաւէտ արցունքներուն, որոնց եղբայրական խորհուրդը կայ միշտ ամէն անխառն հրճուանքի և տարօրէն վաղանցուկ հաճոյքի թունաւոր ծաղիկներուն մէջ։

Տեսլապաշտ մըն էր ան, որուն համար կեանքը իր բովանդակ ճամբաներուն վրայ ցիշատակին ուրուանոյշ պատկերները ցուցադրեց։ Անցեալին թունալից քաղցրութիւնը՝ որուն բազմաքանդակ բիւրեղը փշրուած էր իր շրթներուն դէմ, աւելի կ'արժէր անոր համար՝ քան երազուած նեկտարը բոլոր անկարծելի և տարաշխարհիկ չուշանեռուն։ Մենք տեսանք թէ ինչպէս անոր հոգեղինականութիւնը մինչև անէացումին խորհրդաւոր սահմանները կ'անցնէր, և գեղեցկին պաշտամունքը անոր տառապանքին մէջ տեսլապաշտ ֆաքիրի մը յափշտակութիւնն և զգայախաբումը կ'ըլլար միանգամայն[1]։ Երբ ան կը սիրէր գուշակել ուրուականներու բալածիգ էութիւնը իր բոլոր սիրած մարմիններուն ընդմէջէն, միևնոյն ատեն տառապեցնող նիւթին չօշափումը և գեղեցկին յաւերժական փախուստը կը զգար իր լուսեղէն և տժգոյն մատներուն տակ։ Ցաւիտենական թախիծն էր ասիկա, որուն քաղցր թոյնը չսպառեցաւ երբեք ցոյսին բաժակներուն մէջ իսկ, ու բանաստեղծը համակերպ և անտրտունջ՝ (որովհետև իր տրտունջը այնքան մեղմիկ է, որքան զեփիւռին զգուանքէն վէտվէտուն լիճի մը տրտմօրօր մրմունջը) վիշտերուն կախարդանքը փնտռեց։ Ամէն ինչ անսահման դիւթանք էր այն ատեն, երբ ցաւերը կը ծաղկեցնէին երգերու ամբողջ պարտէզ մը հոգիներու կապոյտ աշխարհին մէջ, երբ Աստուերը կը ժպտէր՝ Լոյսին շրթունքներուն վրայ իր անոյշ մահը գտնելով...

Բնութեան պատկերներուն և իր հոգեկան աշ-

---

1. Տեսնել Փարիզ հրատարակուող «Վերածնունդ»ն նախորդ շրջանի վերջին թանի մը թիւերը.

digitised by A.R.A.R.@